

DAVID
MORRELL



BRATRSTVO
KAMENE



DAVID
MORRELL

BRATRSTVO
KAMENE

Copyright © 1985 by David Morrell

Translation © Dalibor Míček, 1997

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu

THE FRATERNITY OF THE STONE

přeložil Dalibor Míček

Redakční úprava Hana Porebská

Grafická úprava obálky Tomáš Řízek

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., v edici Klokán,

Frýdek-Místek, 2001

Vydání druhé

ISBN 978-80-7543-879-9

OBSAH

PROLOG BOŽÍ BOJOVNÍCI

Pouštní otcové 12

Stařec z hory 13

Svatý teror 14

ČÁST PRVNÍ USMÍŘENÍ

Dům smrti 24

ČÁST DRUHÁ PUTOVÁNÍ

Podivný nový svět 86

ČÁST TŘETÍ STRÁŽCE

Útulek 132

ČÁST ČTVRTÁ VZKŘÍŠENÍ

Ďáblův roh 178

ČÁST PÁTÁ NÁVŠTĚVA

Hříchy minulosti 224

ČÁST ŠESTÁ CHARTREUSE

Zrcadlový obraz, dvojitá expozice 264

ČÁST SEDMÁ JANUS

Hříchy současnosti 298

ČÁST OSMÁ ROZSUDEK

Bratrstvo kamene 350

EPILOG „A JAKO POKÁNÍ...“

Tuláci 424

*Tuto knihu věnuji s láskou
své matce Beatrici*

V některých ohledech se profese zpravodajce podobá životu v klášteře. Svou disciplínou a osobním obětováním připomíná středověké mnišské řády.

ZPRÁVA CHURCHOVA SENÁTNÍHO VÝBORU
O ČINNOSTI ZPRAVODAJSKÝCH SLUŽEB, 1976

PROLOG

BOŽÍ
BOJOVNÍCI

Pouštní otcové

Egypt, 381.

Říše římská, ohrožená v samotných základech rozpadem, učinila zoufalý pokus o znovusjednocení zavedením křesťanství jako jediného oficiálního náboženství. Několik oddaných věřících, jimž bylo zatahování jejich náboženství do politiky silně proti mysli, opouští společnost a uchyluje se do egyptské pouště. Žijí v jeskyních a snaží se nalézt mystické spojení se svým Bohem. Zvěst o těchto poustevnících ducha se záhy rozšiřuje a brzy je následují další zklamaní křesťané. Společně pak zakládají přísné náboženské společenství postavené na odříkání, půstu, modlitbách a umrtvování těla. Kolem roku 529 začínají nekompromisní zásady „svatých blouznivců“, jak je někteří nazývají, postupně pronikat na sever, do Evropy.

Tak se zrodily první mnišské řády.

Stařec z hory

Persie, 1090.

Hassan ibn al-Sabbah, vůdce fanatické muslimské sekty, pokládá vraždu za svatou povinnost v boji za svržení nadvlády tureckých nájezdníků a jejich spojence, egyptského kalifa. Jeho tajná organizace vraždících náboženských fanaticů se rychle rozšiřuje na západ do Sýrie. Tam jsou všichni Hassanovi nástupci označováni titulem „Stařec z hory“.

V roce 1096 vtrhli na Střední východ křižáci z Evropy, aby zahájili papežem posvěcenou svatou válku proti nevěřícím za znovudobytí Kristova hrobu. Vetřelci přirozeně upoutali pozornost „Starce“ a jeho následovníků, známých též pod označením hašišíni. Říkalo se totiž, že pro navození náboženského vytržení a zuřivé posedlosti, s jejichž pomocí se připravují postavit se tváří v tvář možné mučednické smrti, kouří hašiš.

Ale křižáci nedokázali slovo hašišíni správně vyslovit.

Zpět do Evropy přinesli jiné označení: assassins – úkladní vrahové, atentátníci.

Svatý teror

Palestina, 1192.

Slunce se sklánělo k obzoru, ale pouštní písek byl stále stejně horký. Těžká plátěná plachta obrovského stanu obklopeného strážemi se lehce vlnila závany spalujícího větru. Z protějších ležení přijížděli rytíři na znavených, potem zbrocených koních, od jejichž kopyt se zvedala oblaka prachu. V čele obou kolon postupovali praporečníci. Jedna standarda zobrazovala tři zlaté lvy, jednoho nad druhým, v rudém poli – Angličané; druhá pak zlatý liliový květ v modrém poli – Francouzi. Ačkoliv je spojovalo společné svaté poslání, mezi oběma zeměmi panovaly hluboké politické rozpory, protože Francouzi vznášeli nárok na území, které na jejich půdě zabrali a ovládli Angličané. Kvůli napjatým vzájemným vztahům nechtěl žádný oddíl dorazit ke stanu jako první, a být tak nucen nedůstojně čekat na příjezd druhého. Na okolních písčných dunách byly rozestavěny hlídky, které hlásily postup obou skupin, aby obě delegace dospěly ke stanu pokud možno současně.

Oddíly se setkaly. V každém byli čtyři vyslanci doprovázení svými poradci. Zahleděli se na holý vrcholek vzdáleného kopce, pod nímž se mezi troskami hradu a mešity rojili vojáci. Obléhání Akry bylo krvavé. Stálo hodně životů a trvalo téměř tři měsíce, ale konečně byli muslimové poraženi.

Politické rozpory mezi Francouzi a Angličany byly alespoň na chvíli zapomenuty. Unavení, ale odhodlaní velebili vzájemně svou chrabrost a blahopřáli si k vítězství. Nejprve se sedli strážci, po nich služebníci, kteří pomohli ze sedla svým pánům. Pýcha sice nedovolila ani jedné delegaci připustit, aby to byli právě oni, kdo bude muset čekat, ale teď jim vznešené mravy velely nabídnout partnerům čest vstoupit do stanu jako

první. Dilema vyřešili navýsost prakticky. Který šlechtic stál blíže ke vchodu, ten opustil své služebníky a vstoupil.

Když byli všichni uvnitř, zatáhli za sebou plachtu a odložili zbraně, přilbice i štíty a drátěné košile. Vzduch ve stanu byl dusný. Po oslepující záři pouštního slunce se jejich oči jen pomalu přizpůsobovaly přítmi. Po plátěných stěnách klouzaly stíny strážných přecházejících venku kolem stanu.

Rytíři se měřili očima. Teď, při třetí křížové výpravě, je už zkušenosti z předchozích tažení naučily oblékat si dlouhé róby, které pomáhaly tělu uchovat vlhkost a chránily pokožku před spálením smrtonosným sluncem. Roucha byla světlá, aby odrážela žhavé paprsky lépe, než by to dokázaly oděvy zářivých barev, které s oblibou nosili ve své domovině. Jediný ústuppek barevnosti představoval rudý kříž, který jim zdobil hrud' – spolu s měděně zbarvenými skvrnami zaschlé pohanské krve.

I pod hustými plnovousy byly jejich tváře vyhublé a vysušené sluncem. Zakryli si rozčuchané vlasy kápěmi a napili se vína z připravených pohárů. S ohledem na účel schůzky by snad byla příhodnější voda; potřebovali jasnou hlavu. Problémy se zásobováním křížové výpravy a obrovské dopravní vzdálenosti však způsobily, že dodávky základních potřeb byly krajně nejisté. Víno, které uchovávali ke slavnostním příležitostem, bylo jedinou dostupnou tekutinou. Ačkoliv trpěli žízní, pili velmi střídmě. Zatím.

Jako první promluvil vysoký, mohutný anglický šlechtic, proslulý mistrným ovládním válečné sekery, Roger ze Sussexu. Mluvil francouzsky, obecně přijímaným jazykem diplomacie. „Navrhuji, abychom nejprve projednali vše potřebné, než se pustíme do...“ Jeho gesto zahrnulo chléb, olivy a kousky kořeněného sušeného masa rozložené na stole.

„Souhlasíme,“ přikývl vůdce francouzské strany Jacques de Wisant. „Richard, váš král, se k nám nepřipojí?“

„Pokládali jsme za moudřejší ho o naší schůzce raději neinformovat. A váš král Filip?“

„Jisté záležitosti je lépe nejprve předjednat soukromě. Pokud to bude nutné, sdělíme králi vše, na čem se tady dohodneme.“

Zástupci obou stran věděli, o co se jedná. Měli své strážce, ale současně sami bránili jiný, vyšší řád. Jejich povinností bylo zajistit ochranu svým panovníkům. Součástí příslušných opatření se stala i síť informátorů, kteří hlásili sebevinnější zmínky o chystaném spiknutí nebo pokusu o vzpouru. Ale jen málokdy se tyto zvěsti dostaly až k Richardovým nebo Filipovým uším. Záležitosti, o nichž se panovník nedozví, ho nevyplaší, ani v něm nevzbudí podezření, že jeho bezpečnostní služba nepracuje tak, jak by měla. Královská nelibost na sebe často brala podobu katova meče.

„Nuže dobrá,“ souhlasil jeden z Angličanů, William z Gloucesteru. „Navrhují, abychom začali.“

Nálada ve skupině se rázem změnila. Ještě před chvílí si rytíři zřetelně uvědomovali příslušnost k jedné či druhé straně, ale teď národnostní rivalita vymizela. Spojovalo je společné pouto, příslušnost k bratrstvu řeckého boha Harpokrata, oddanost jednotící myšlenky.

Mlčet. Uchovat tajemství.

Roger ze Sussexu pozvedl v kůži vázanou a zlatem zdobenou bibli, kterou v Anglii opsali mniši speciálně pro něj, a otevřel ji. „Kniha proroka Daniela,“ vysvětlil. „Pasáž, v níž dokáže udržet jazyk za zuby navzdory hrozbě, že ho sežerou lvi, pokládám v naší situaci za nejpráhodnější.“

Začal rituál. Osm rytířů si stouplo do kruhu. Jeden za druhým pak slavnostně pokládali pravou ruku na bibli a přísahali, že uchovají svěřená tajemství.

Nebylo možné, aby s sebou stěhovali nábytek, a tak převzali zvyk svých nepřátel a seděli na bohatě vzorovaných kobercích, které jejich armády ukořistily z dobytého muslimského hradu. Opírali se o polštáře, kroužili vínem v pohárech a poslouchali řeč Pierra de l'Étang.

„Jako člověk zodpovědný za přípravu a organizaci této schůzky,“ prohlásil, „vám chci připomenout, že strážníci venku mají příkaz držet se v uctivé vzdálenosti od stanu. Pokud nebudete zvyšovat hlas, nikdo vás neuslyší.“

„V tomto duchu mě mí lidé informovali,“ odpověděl Baldwin z Kentu, anglický rytíř.

Francouz se poklonil na znamení úcty. „Ano, vlastní lidé mě upozornili, že jsou sledováni.“

Baldwin mu uctivou poklonu oplatil. „Ovšem donesly se mi ještě jiné zvěsti. Váš král hodlá i se svými vojsky Richardovu křížovou výpravu opustit.“

„Skutečně?“

Baldwin svraštil obočí. „Skutečně.“

„Jako Francouzům nám není známo nic o tom, že by tato křížová výprava byla Richardovým vlastnictvím.“

„Pokud se Filip vrátí do Francie, pak mu patřit bude.“

„Ach ano, to uznávám.“ Pierre usrkl vína. „Vaši lidé mají vynikající zdroje informací. Řekli vám také, kdy náš král zamýšlí obrátit svá vojska k domovu?“

„Během dvou týdnů. Filip má v plánu využít Richardovy nepřítomnosti u dvora. Výměnou za území, které má země ve Francii ovládá, váš král slíbil, že podpoří Richardova bratra v jeho snaze zmocnit se anglického trůnu.

Francouz pokrčil rameny. „A co hodláte s touto informací podniknout – za předpokladu, že je pravdivá?“

Baldwin neodpověděl.

„Oceňuji váš takt.“ Pierre odložil pohár. „Opravdu se zdá, že se vztahy mezi našimi zeměmi brzy zhorší. Avšak uvažte, že bez vzájemného soupeření by naše schopnosti zůstávaly ležet ladem.“

„A život by se stal nezajímavým. Což nás přivádí zpět k důvodům, proč jsme si tuto schůzku vyžádali,“ přerušil je Jacques de Wisant.

Angličan se napřímil.

„Pokud se vaše zdroje nemýlí,“ pokračoval Jacques, „že naše vojska skutečně během dvou týdnů křížovou výpravu opustí, zanecháme po sobě s politováním ještě jeden velmi vzrušující nevyřešený problém. Jako gesto dobré vůle na rozloučenou, ve jménu svazku, který nás spojuje, bychom vám rádi pomohli nalézt řešení.“

Baldwin si ho velmi pozorně prohlížel. „Zajisté máte na mysli...“

„Nedávnou vraždu vašeho krajana, Conrada z Montfer-ratu.“

„Jistě mi prominete, když vyjádřím překvapení nad skuteč-ností, že vás znepokojuje smrt Angličana. Bez ohledu na to, jak otřesná byla.“

„Znepokojuje mě téměř tak silně jako stejně šokující smrt mého vlastního krajana, Raymonda de Chatillon.“

Nikdo bližší vysvětlování nepotřeboval. Před šesti lety došlo k porušení příměří, uzavřeného mezi křižáky a sultánem Sa-ladinem. Raymond de Chatillon napadl karavanu Saladinovy sestry. Takové znesvěcení posvátné dohody se nedalo vyřešit mírovou cestou, a tak začalo velké tažení muslimů proti kři-žákům, džihád, svatá válka. O rok později, při obléhání Jeru-zaléma, byla hlava Raymonda de Chatillon nalezena na oltáři Chrámu božího hrobu. Vedle ní ležel zakřivený nůž.

Od té doby se udály desítky podobných případů. Tajemné vraždy splnily zamýšlený účel. Zasely do mysli křižáků hrůzu z noční tmy. Včera, krátce po pádu muslimské pevnosti Akra, našli hlavu Conrada z Montferratu na oltáři připraveném ke mši na oslavu vítězství. Vedle ní ležel zakřivený nůž, který kři-žáci pokládali za navštívenku Starce z hory a fanatických stou-penců jeho kultu.

„Úkladní vrahové.“ Roger se zašklebil, jako by chtěl vypliv-nout víno, kterého se napil. „Zbabělci. Zloději, připravující nás o život pod rouškou tmy. Šlechtic by měl umírat v bitvě, za den-ního světla, odvážně změřit své síly s protivníkem, i kdyby tím nepřítelem měl být pohan. Tihle hadi nemají nejmenší smysl pro čest, důstojnost, pýchu válečníka. Jsou opovrženímhodní.“

„Nicméně existují,“ zdůraznil Pierre de l'Étang. „A co je ještě důležitější, mají úspěch. Přiznávám se k morbidnímu tu-šení, že příště může ležet na oltáři i moje hlava.“

Ostatní přikývli. Tyto obavy sdíleli společně.

„Přesto proti tomu nemůžeme nic dělat, snad jen se při spánku obklopit ještě větším počtem strážců,“ řekl William

z Gloucesteru. „Jenže ti vrahové dokážou proniknout i tou nejlepší ochranou. Jako kdyby se stali neviditelnými.“

„Nepřisuzujte jim žádné tajemné schopnosti,“ ohradil se Jacques. „Vrahy jsou lidské bytosti jako my, ovšem dokonale vycvičení.“

„Vycvičení v barbarské taktice. Neexistuje způsob, jak jim čelit,“ namítl William.

„Třeba existuje.“

K Jacquesovi se obrátily zvědavé pohledy.

„Máte snad nějaký návrh?“ zeptal se Roger.

„Možná.“

„Tak ven s ním.“

„Postavme oheň proti ohni.“

„To mě ani nenapadne,“ vypěnil William. „Použít proti nim jejich vlastních sprostých metod? Stát se stejnými zbabělci, připalovat se k jejich velitelům, zatímco spí? Nepřipadá v úvahu.“

„Ale jen proto, že to dosud nikdo neudělal.“

William vzrušeně vyskočil. „Protože je to proti zásadám válečnické cti.“

„Ale tihle odporní plazi jsou nevěřící. Necivilizovaní poohané,“ naléhal Jacques. „jsou-li natolik barbarští, že jim pojmy jako čest a důstojnost nic neříkají, nejsme jim povinováni úctou a nemusíme zásady dodržovat.“

Jeho poznámka padla na úrodnou půdu. Ve stanu se rozhostilo ticho.

Rytíři zvažovali všechny důsledky.

William přikývl. „Přiznávám, že bych se rád pomstil za Conradovu smrt.“

„I za Raymondovu,“ připomněl mu jeden z Francouzů.

„Vzteklého psa probodnu kopím bez ohledu na to, jestli mne napadl, nebo ne,“ přidal se další Francouz a sevřel ruku v pěst.

„Jsou zde ovšem závažné praktické problémy,“ přerušil jejich úvahy Baldwin. „Muslimové každého z nás, kdo by se

mezi ně vetřel, lehce odhalí. Ani noční tma nedokáže zamaskovat bledost naší kůže.“

„A uvažte i toto,“ doplnil Roger. „I kdybychom si začernili kůži, nikdo z nás nemluví jejich jazykem a nezná jejich obyčeje. Můžeme se mezi ně dostat chráněni maskou, ale stačí, aby na nás jeden z nich promluvil, jediné chybné gesto...“

„Nenavrhuji, abychom se pokusili proniknout mezi ně my,“ řekl Jacques.

„Tak kdo?“

„My ne. Pošleme mezi ně někoho z jejich vlastních lidí.“

„To je vyloučeno. Všichni nás nenávidí. Kde bychom našli někoho, kdo...?“

„Kdo poznal chybné cesty pohanství, kdo se obrátil k jedinému pravému Bohu. Muslima, který přestoupil ke křesťanské víře.“

Angličany to otřásl.

„Chcete naznačit, že takového muže znáte?“ zeptal se Roger.

Jacques přikývl. „Žije v benediktinském klášteře na Monte Cassinu v Itálii.“

To jméno jim něco říkalo. Monte Cassino, jeden z prvních křesťanských klášterů, který byl založen již v roce 529, v době, kdy přísný řád horlivých otců z pouště začal šířit své učení z Egypta na sever do Evropy.

„Cestou do Svaté země jsem se na jednu noc uchýlil pod střechu kláštera,“ pokračoval Jacques. „Získal jsem svolení strávit s tímto mužem celou hodinu. Opat mu dovolil promluvit. Jeho zápal pro víru je pozoruhodný. Pro slávu našeho Pána je schopen udělat cokoliv.“

„Je to mnich?“

„Samozřejmě.“

„To je rouhání,“ namítl William. „Nemůžeme chtít po mnichovi, aby zabíjel.“

„Můžeme, pokud se jedná o svatou věc. A tou osvobození Kristovy Svaté země určitě je. Jen si vzpomeňte, že nám samotným papež dopředu odpustil všechny hříchy, kterých by-

chom se snad při této Bohem požehnané křížové výpravě dopustili. Vypstal jsem se na všechno církevních hodnostářů, kteří jsou zde s námi. Jsou přesvědčeni, že mnich, kterého mám na mysli, by jistě obdržel od papeže odpuštění. A tím, že se stane božím bojovníkem, jistě dosáhne spásy své duše. Pokud je pravda, že se spolu s krajany vydáme do dvou týdnů na zpáteční cestu, mohu se na Monte Cassinu znovu zastavit. Jsem si jist, že ten muž bude svolný. Řím, a s ním papežovo povzbuzení, není daleko.“

Rytíři sklopili zraky k pohárům s vínem.

Baldwin vzhledl. „Ale on není dostatečně vycvičený.“

„Je mu důvěrně známo vše, co se o tajemných vrazích vypráví,“ vysvětloval Jacques. „Slyšel i o jejich technikách. A připomínám, že sám mohu přispět několika nápady.“

„Jak dlouho to potrvá, než bude připraven?“

„Na to, co mám na mysli? Tři měsíce.“

„Já jsem potřeboval celý život, než jsem se naučil všemu, co umím,“ namítl William. „Musíme se smířit s vysoce pravděpodobnou možností, že přijde o život.“

„Zemře při pokusu o útok,“ souhlasil Jacques. „Ale copak nechápete? Rozhodující je samotný čin. Jakmile nevěřící pochopí, že i my – a dokonce jeden z nás, kdo je jejich vlastní krve – jsme schopni zemřít pro jediného pravého Boha...“

„Budou spát stejně neklidně jako my.“

Baldwin přimhouřil oči. „Bojovat proti teroru terorem?“

„S jistým rozdílem,“ opravil ho Jacques. „My bojujeme za svatou věc.“

ČÁST PRVNÍ

USMÍŘENÍ
